

Sempre Sofia

Glòria Coll Domingo

“El món pot llescar-se des de qualsevol punt: jo sempre l’enceto per la banda de Mòsdriu.” Eugeni Perea Simón, *Els pòlders de la memòria* (2008).

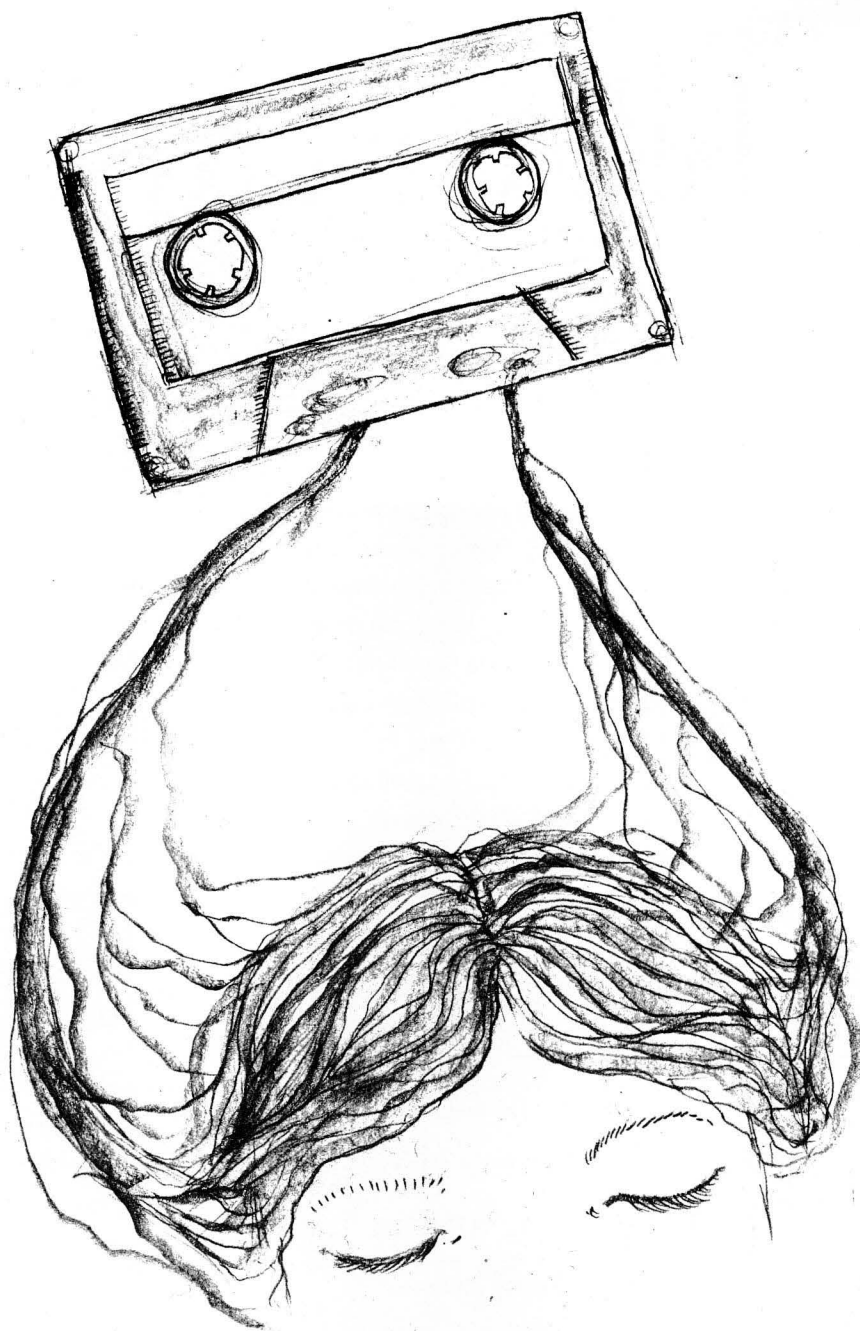
Imaginem-nos, per exemple, una cinta de casset al mig del carrer Major del teu poble. Fa vent, és fosc, els fanals amb bombetes de baix consum en prou feines il·luminen l’escena. Discretament, t’ajups i agafes la cinta. És un recorregut transitat, penses. El carrer Major és el centre del poble i cal travessar-lo per anar a tot arreu. No veus cap nom, al casset, cap referència que ens pugui donar pistes del que és: potser s’han esborrat, si és que era original, o potser és un enregistrament casolà, una cinta de veu. Deu ser una cinta de veu; ¿qui escolta música en casset, avui en dia? Enmig d’aquestes reflexions arribes a casa i poses la cinta a l’aparell reproductor, impacient. Primer hi ha molt de soroll, però va i ve, onades de so. Hi ha una pulsació, un ritme constant, un caminar. Sí, una gravadora engegada accidentalment a la butxaca interior d’una americana, en un compartiment d’una bossa. Ara, a poc a poc i de lluny, es van distingint paraules. Juraries que algú ha dit les platges de Grècia i després els Alps italians; llocs que només coneixes d’anomenada. Les hipotètiques passes s’aturen, i de cop se’ns fa nítid el so

d’una veu. Ets tu.

Imaginem-nos, per exemple, que és dijous ben d’hora, tu et dius Sofia, vius a Mòsdriu i no tens ni idea que aquest vespre et trobaràs un casset que conté la teva veu. T’has aixecat cap a les vuit, com cada dia, perquè treballes al poble i amb una hora en tens prou per a ser a l’escola. Ets conserge, i això vol dir que ets discreta i observadora, parles poc, somrius molt. Una feina sense pena ni glòria, que et permet viure sola però no accedir a gaires privilegis. De joveneta somniaves a ser artista i viatjar per tot el món: viatjar era el símbol del gran alliberament de la família, del poble, del passat, de la Sofia tímida i parada que eres. T’hauria agradat veure les illes de Grècia, els pobles perduts del nord d’Itàlia. Deixar-te portar pel saber viure mediterrani, que tant et pertany geogràficament però que tan allunyat sents en el formiguer sord i tossut del teu poble. I sempre has estat tan submergida tu també en la teva rutina que no sabries sortir, abandonar el petit menjador, aquest buc que t’ofereix el món i te’n priva al mateix temps. Certament ets conserge, però podries ser professora, administrativa, dona de fer feines... tot això no té cap importància. El que a tu t’interessa (i també a nosaltres, simples espectadors) és que plegues

a les cinc, i és llavors que comença la teva vida. Un sofà, una gran pantalla, la persiana abaixada. Prestatgeries plenes de pel·lícules i el cendrer a vessar. Recites de memòria diàlegs, cantes bandes sonores a la dutxa, recrees decorats a la feina. Tens certa debilitat pel cinema francès però l’alternes amb produccions de tota mena. Ets capaç de quedar-te clavada davant la pantalla hores i hores perdent tota noció de la realitat, perquè les imatges tenen aquest increïble poder hipnòtic, et xuclen i et fan viure i sentir. I això és més del que li pots demanar a la vida.

Imaginem-nos, per exemple, que és hivern, que tu, Sofia, tens quinze anys i que encara en falten quinze perquè en tinguis trenta i treballis de conserge a l’institut on ara estudies. Poc t’ho imagines: el que ara voldries és fer-lo desaparèixer del mapa, perquè ja fa temps que l’institut ha deixat d’interessar-te. El que més t’agrada és somniar desperta, i això és una sort, penses, perquè es pot fer sempre i a tot arreu, i no se n’adonen, i tots són marionetes i tenen noms ridículs que t’inventes. Els teus pares et diuen que ets una somiatruïtes, que tens el cap ple de pardals; només et deixen mirar pel·lícules el cap de setmana, perquè com ja sabem, estàs distreta, Sofia, et costa parar atenció, l’institut ha deixat d’interessar-te, voldries fer-

Sempre Sofia. Il·lustració d'Alba Domingo Basora.

lo desaparèixer. Així que et passes els cinc dies restants de la setmana revivint, convertida en personatge de les escenes més delirants, eròtiques, suggerents, absurdes. I de nit. De nit, somnies coses diferents, coses que no entens, coses que no sabries imaginar durant les hores de sol, coses que t'agradaria que et passessin un dia

qualsevol quan tinguis trenta anys i una feina miserable, quan visquis al teu trist pis del teu trist poble de la teva trista nació. Somnies, per exemple, una cinta de casset al mig del carrer fosc del teu poble. Fa vent, és fosc, els fanals amb bombetes de baix consum en prou feines il·luminen l'escena. Discretament, t'ajups i agafes la cinta. Quan arribes

a casa i l'engegues, només sorolls, un caminar, l'enregistrament d'una gravadora posada en marxa sense voler. Les passes s'aturen, i de cop se't fa nítid el so d'una veu: ets tu, Sofia, explicant tots els viatges que llavors hauràs fet, convertida ja en la Sofia valenta, independent, en la Sofia que totes les Sofies envegen. »